

Po Lietuvos krepšininkų triumfo Paryžiaus La Concorde arenoje, jau antradienio rytą čia pradėta įrenginėti breiko aikštelė, o trečiadienį daugelis darbų bus baigti ir lauks geriausių pasaulio breikerių. Septyniolika stipriausių moterų (tarp jų – ir Lietuvos atstovė Dominika Banevič – Bgirl Nicka) ir šešiolika geriausių vyrų atletų šiuo metu jau yra susirinkę Paryžiuje ir ruošiasi olimpiniam breiko debiutui – moterys startuos penktadienį, o vyrai – šeštadienį.

Tačiau tiek patys breikeriai, tiek sirgaliai vis dar nekantriai laukia žinių, kas bus olimpinio breiko turnyro teisėjai. Pasaulio sportinių šokių federacija (WDSF) artimiausiomis valandomis paskelbs devynių arbitrų sąrašą iš devynių valstybių.

Olimpinio breiko vertinimo kriterijai ir elementai

Nepaisant, jog teisėjų asmenybės kol kas nėra atskleistos, vertinimo kriterijai jau seniai apibrėžti ir parengta daug teisėjų, kurie ne tik teoriškai susipažinę su vertinimo taisyklėmis, tačiau yra įgiję ir nemažai patirties, jas taikydami. Lietuvoje tarptautinę WDSF breiko teisėjo licenciją yra įgijęs tik vienas specialistas. Žinomas šokio ekspertas Laurynas Žakevičius specialiai rengėsi vertinti šokėjus ir laikė tarptautinius egzaminus.

„Viso teisėjų rengimo proceso metu mums buvo akcentuojama, kad vertinimo sistema yra parengta taip, jog nebūtų įmanoma praspūsti jokioms asmeninėms išankstinėms teisėjų nuostatoms – visa tai turi būti eliminuojama. Vertinimas vyks pagal penkis kriterijus ir kiekvienas iš jų turės vienodą svorį – lems po 20% galutinio įvertinimo. Vadinasi, kiekvienas šokėjas turi visiems kriterijams skirti dėmesį ir užpildyti tuos 20%,“ – kalbėjo L. Žakevičius.

Visgi specialistas pridūrė, jog kaip ir šokėjai, taip ir teisėjai yra žmonės ir kai kurie garsėja, kaip „footworkeriai“, kai kurie – kaip „toprokeriai“, kitiems galbūt itin svarbu muzikalumas, tad jie daugiau atkreips dėmesį į šiuos elementus. „Tačiau teisėjų skiriama daug – devyni, ir šis, pavadinkime „subjektyvumas“, dėka teisėjų skaičiaus varžybose yra eliminuojamas – jie atsveria vienas kitą,“ – sakė WDSF teisėjas.

Aukščiau paminėti kai kurie elementai yra vadinami angliškais žodžiais, nes, žinia, breiko šaknys – praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio Niujorke. „Toprock“ žodžiu apibūdinami judesiai yra atliekami vertikaloje padėtyje, „Footwork“ judesiai atliekami kojomis ant grindų, kai grindys liečiamos ir kojomis, ir rankomis, jėgos judesiai „Power moves“ bene labiausiai mėgstami žiūrovų, nes yra itin efektingi, pavyzdžiui – sukimasis ant galvos, o „Freezes“ – sustingimai arba stilingos pozos – dažnai naudojami muzikos akcentams

išryškinti. Visi šie elementai pasirodymo metu yra jungiami vienas su kitu ir šie sujungimai taip pat turi būti sklandūs, be griuvimų, klaidų.

Nurodyti elementai breiko varžybų metu yra vertinami pagal technikos, judesių arsenalo, originalumo, atlikimo ir muzikalumo kriterijus. Kiekvienas jų dar turi po kelis subkomponentus.

Kokie iššūkiai laukia breikerių kovų metu?

„Kaip minėjau, visi kriterijai turi vienodą svorį, todėl kiekviename raunde breikeris turi nepamiršti nei vieno iš šių kriterijų – visi jie vertinami raundo metu. Visgi bendruomenėje yra labai daug diskusijos apie breiko, vadinkime, sportiškumą ar meniškumą. Man asmeniškai muzikalumas, originalumas, judesių įvairovė turbūt yra svarbesni kriterijai. Nesinori matyti ant breiko scenos sportavimo, norisi matyti organiškumą.“ – požiūriu dalinosi Laurynas Žakevičius.

Paklaustas apie stipriąsias Lietuvos atstovės Bgirl Nickos puses, specialistas ir pabrėžė jos gebėjimą šokti organiškai: „Nicka yra labai natūrali – jai patinka repo muzika, todėl atlikimas yra muzikalus, ne dirbtinis. Net nežinau, ar to išmokstama – galbūt čia jau įgimti dalykai. Dar viena Nickos stiprybė yra žodyno (kalbu apie judesius – judėjimo žodymą) įvairovė. Taip pat esu tikras, kad ir teisėjai, ir žiūrovai, kurie domisi breiku, kaip kultūra ir istorija, pastebės Nickos tradiciškumą – artumą breiko šaknims, gaivališkumą. Mano akimis, Nicka spinduliuoja tradicinio breiko estetiką.“

Lauryno Žakevičiaus teigimu, D. Banevič pranašumas prieš varžoves ir yra šis tradicijos laikymasis bei gebėjimas vienodai gerai atspindėti visus kriterijus. „Dar yra tokie keli maži dalykai, tarkime – Nicka labai intensyviai keičia judėjimo kryptis, kitos varžovės to neturi,“ – pastebėjo vertintojas.

Vertinimas – slankiklio principu

Techniškai breiko vertinimas atliekamas slankiklio principu. „Kiekvienas teisėjas gauna kompiuterį, kuriame prieš konkrečią kovą yra pažymėti raudonas ir mėlynas kampai – iš šių kampų aikštelėje startuoja sportininkai. Slankiklio kursorius yra pastatytas per vidurį – preziumuojama, kad abi šokėjai yra vienodai geri. Kovos metu pagal kiekvieną iš penkių kriterijų teisėjas stumia kursorių į vieno ar kito sportininko pusę, žymėdamas, kiek procentų jis „pranašauja“ prieš varžovą. Po to jau programa matematiškai suskaičiuoja visų teisėjų vertinimus,“ – teisėjų darbo užkulius atskleidė L. Žakevičius.

Jis taip pat išreiškė itin teigiamą požiūrį į tokią sistemą, nes laiko yra nedaug (vienas raundas trunka apie vieną minutę), todėl teisėjai tiesiog neturi galimybės bandyti vertinti strategiškai: „Reikia tik spėti sužiūrėti visus kriterijus ir spėti pažymėti. Fiziškai nėra jokios galimybės nei pasiduoti emocijoms, nei bandyti kažką strateguoti, suskaičiuoti. Pasibaigus kovai, vertinimai pateikiami ir jų keisti nebegalima. Anksčiau breike vertinama buvo tiesiog ranka parodant, kuris šokėjas laimėjo kovą, tad toks spontaniškumas dabar visiškai eliminuotas. Svarbu paminėti, kad siekiant pašalinti subjektyvumą, labai išsiskiriantys didžiausi ir mažiausi vertinimai taip pat yra išbraukiami.“

Šypsodamasis L. Žakevičius pridūrė: „Manau, aišku, kad asmeninems teisėjų simpatijoms olimpinėse žaidynėse pasireikšti nebus nei laiko, nei erdvės. Nors šokėjų bendravimas vienas su kitu, atsakymas į vienas kito judesius, komunikacija su publika, kaip ir istorijos papasakojimas savo pasirodymu, yra tam tikrų kriterijų subkomponentai ir bus vertinami.“

Lietuvoje breikeriai rinksis LTeam Fanų zonoje

Tuo tarpu Paryžiuje jau susirinkę breiko ekspertai, mėgėjai ir sirgaliai La Concorde arenoje žada karštą atmosferą – teisėjų vertinimai po kiekvienos kovos bus ekrane, tad sportinio azarto čia netrūks.

Visgi, visi sutartinai teigia, kad tokia istoriniame turnyre startuosiantiems breikeriams nereikia užkrauti lūkesčių. „Lūkestis yra tik vienas, kad šie žmonės darytų tai, ką mėgsta, skleistų breiko kultūrą, o mes visi kartu galėtumėm tuo pasidžiaugti,“ – likus vos porai dienų iki olimpinio breiko turnyro teigė vienintelis Lietuvoje licencijuotas WDSF breiko teisėjas Laurynas Žakevičius.

O sirgaliai ir palaikytojai, kurie neišvyko į Paryžių, visas olimpinio moterų breiko turnyro kovas kviečiami stebėti Lietuvos tautinio olimpinio komiteto rengiamoje LTeam Fanų zonoje Vilniuje, prie Baltojo tilto. Čia prieš transliaciją vyks diskusijos ir pokalbiai apie breiką, o dar kiek anksčiau – ir gyvi breiko šokiai aikštelėje po Baltuoju tiltu, kurią Vilniaus miesto savivaldybė įrengė, atsidėkodama D. Banevič – Bgirl Nickai už Vilniaus vardo garsinimą pasaulyje.

Moterų olimpinis breiko turnyras įvyks rugpjūčio 9 d. (penktadienį): 17.00 val. – varžybos grupėse, 21.00 val. – ketvirtfinaliai, 21.45 val. – pusfinaliai, 22.15 val. – finalai. Visos Lietuvos breikeriai prie Baltojo tilto renkasi 16.00 val. Penktadienio varžybų turus taip pat transliuos TV3 televizija.

